

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació
Gabinet Tècnic

c/ Sepúlveda, 148-150
08011 Barcelona
observatoriempresaiocupacio.gencat.cat
Barcelona, desembre de 2015

ISSN: 2339-8582
Dipòsit legal: B-23314-2013

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a:
creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca

Índex

1. Indicadors de preus relatius del turisme internacional	2
2. Indicadors de quota de mercat del turisme internacional	4
3. Metodologia	6

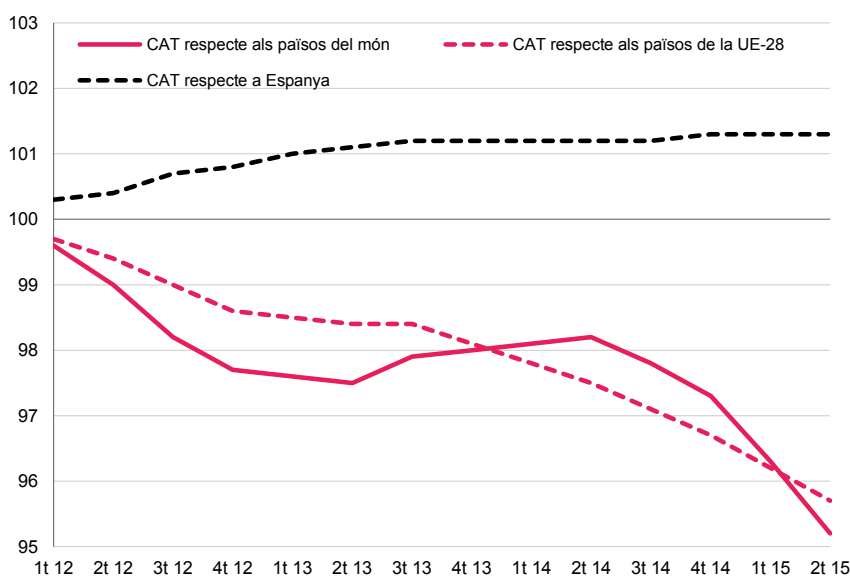
1. Indicadors de preus relatius del turisme internacional

Les dades de tendència o mitjanes mòbils referents al segon trimestre de 2015 (mitjana de les dades brutes dels quatre últims trimestres) denoten una millora de 3 punts de la competitivitat en preus del sector turístic català respecte dels països del món amb relació a un any enrere, atès que tant l'indicador en preus relatius com el component taxa de canvi disminueixen 1,5 punts.

Gràfic 1

Catalunya – Indicadors de preus relatius del turisme internacional. Base 2010=100

1r trim. 2012 – 2n trim. 2015 (dades de tendència: mitjana mòbil dels quatre darrers trimestres)

Les dades de tendència del segon trimestre de 2015 mostren una millora de 3 punts en la competitivitat en preus del sector turístic català respecte dels països del món, tant per l'efecte del component preus com pel component taxa de canvi.

Nota: Un augment del valor dels indicadors denota pèrdua de competitivitat

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'FMI, l'Eurostat i l'INE

La competitivitat en preus de Catalunya també millora, 1,8 punts, respecte dels països de la UE-28, gràcies a l'evolució positiva tant del component preus, com del component taxa de canvi, que disminueixen 0,9 punts. Una millora que en termes globals s'aprecia amb relació a les principals destinacions, tant respecte de les que comparteix moneda (Alemanya, França i Itàlia) i, per tant, l'indicador de preus relatius només està afectat per l'evolució dels preus, com en relació amb el Regne Unit, que, a més, està afectat per l'evolució del component taxa de canvi, i on s'aprecia un enfortiment de la lliure esterlina enfront de l'euro.

Respecte de la UE-28, es detecta una millora d'1,8 punts, gràcies a l'evolució positiva d'ambdós components.

Respecte del conjunt d'Espanya, la competitivitat de Catalunya en preus empitjora 0,1 punts. Pel que fa a les principals destinacions, la competitivitat empitjora amb relació a Andalusia i les Illes Balears, en canvi, millora respecte de les Canàries, la Comunitat Valenciana i la Comunitat de Madrid.

Taula 1

Catalunya – Indicadors de preus relatius del turisme internacional

2n trim. 2015 (dades de tendència: mitjana mòbil dels quatre darrers trimestres)

	Trimestre actual	Trimestre anterior	Mateix trimestre any anterior
Països del món	95,2	96,3	98,2
Component preus	94,3	94,7	95,8
Component taxa de canvi	101,0	101,7	102,5
Països de la Unió Europea - 28	95,7	96,2	97,5
Component preus	96,5	96,7	97,4
Component taxa de canvi	99,2	99,5	100,1
Principals destinacions			
Alemanya	92,5	92,9	94,0
Espanya	101,3	101,3	101,2
França	94,9	95,1	96,2
Itàlia	98,7	98,8	98,9
Regne Unit	81,6	84,3	90,9
Andalusia	102,7	102,7	102,5
Canàries	101,5	101,5	101,7
Comunitat Valenciana	101,7	101,7	101,8
Comunitat de Madrid	101,4	101,4	101,5
Illes Balears	100,6	100,6	100,5

Unitats: Base 2010=100

Notes: Un augment del valor dels indicadors denota pèrdua de competitivitat

La relació de països integrants del món i de la Unió Europea-28 es pot consultar en les notes metodològiques

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'FMI, l'Eurostat i l'INE

Taula 2

Catalunya – Indicadors de preus relatius del turisme internacional

2n trim. 2015 (dades brutes)

	Trimestre actual	Trimestre anterior	Mateix trimestre any anterior
Països del món	93,6	94,0	97,9
Component preus	93,9	93,8	95,3
Component taxa de canvi	99,7	100,2	102,7
Països de la Unió Europea - 28	94,9	95,3	96,9
Component preus	96,3	96,2	97,0
Component taxa de canvi	98,5	99,0	99,9
Principals destinacions			
Alemanya	92,0	91,4	93,7
Espanya	101,4	101,2	101,4
França	95,5	94,3	96,0
Itàlia	98,1	98,9	98,4
Regne Unit	77,3	78,9	88,3
Andalusia	102,7	102,5	102,7
Canàries	102,2	100,4	102,4
Comunitat Valenciana	102,0	101,5	102,1
Comunitat de Madrid	101,2	101,0	101,6
Illes Balears	100,6	101,5	100,8

Unitats: Base 2010=100

Notes: Un augment del valor dels indicadors denota pèrdua de competitivitat

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'FMI, l'Eurostat i l'INE

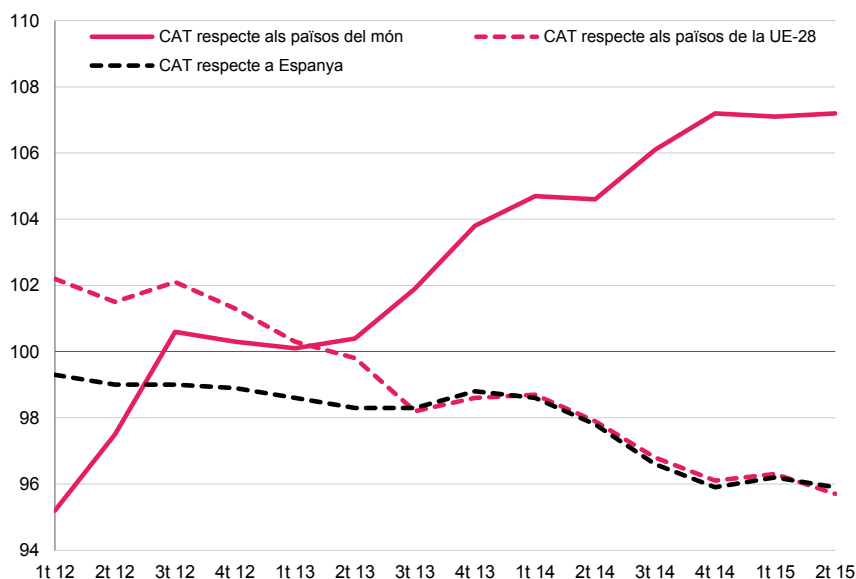
2. Indicadors de quota de mercat del turisme internacional

La competitivitat de Catalunya en quota de mercat del turisme internacional augmenta 2,6 punts respecte dels països del món amb relació a un any enrere, en paral·lel amb la millora de la competitivitat en preus. En canvi, disminueix 2,2 punts en comparació a la UE-28, malgrat que s'ha registrat una millora de la seva competitivitat en preus relatius.

Gràfic 2

Catalunya – Indicadors de quota de mercat del turisme. Base 2010=100

1r trim. 2012 – 2n trim. 2015 (dades de tendència: mitjana mòbil dels quatre darrers trimestres)

La quota de mercat de Catalunya sobre el turisme internacional augmenta 2,6 punts respecte dels països del món. En canvi, disminueix 2,2 punts amb relació als països de la UE-28.

Nota: Un augment del valor dels indicadors denota guany de competitivitat

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'Eurostat i l'INE

La quota de mercat de Catalunya sobre el turisme internacional disminueix respecte de les principals destinacions de la UE-28, tret de França, amb relació a la qual augmenta 0,8 punts.

S'aprecia una disminució d'1,9 punts en quota de mercat del sector turístic català respecte d'Espanya. Pel que fa a les principals destinacions turístiques de les comunitats autònomes, la quota de mercat de Catalunya disminueix intensament respecte de la Comunitat de Madrid, i també es redueix pel que fa a Andalusia i les Canàries. En canvi, la quota de mercat de Catalunya sobre el turisme internacional augmenta en comparació amb les Illes Balears i la Comunitat Valenciana.

Taula 3

Catalunya – Indicadors de quota de mercat del turisme internacional

2n trim. 2015 (dades de tendència: mitjana mòbil dels quatre darrers trimestres)

	Trimestre actual	Trimestre anterior	Mateix trimestre any anterior
Països del món	107,2	107,1	104,6
Països de la Unió Europea - 28	95,7	95,8	97,9
Principals destinacions			
Alemanya	92,4	93,0	95,6
Espanya	95,9	96,2	97,8
França	100,5	99,8	99,7
Itàlia	99,5	99,0	100,0
Regne Unit	98,9	100,7	99,1
Andalusia	90,4	91,3	95,1
Canàries	84,3	83,7	84,8
Comunitat Valenciana	93,5	93,5	93,2
Comunitat de Madrid	107,4	109,7	117,1
Illes Balears	96,6	96,0	95,9

Unitats: Base 2010=100

Notes: Un augment del valor dels indicadors denota guany de competitivitat

La relació de països integrants del món i de la Unió Europea-28 es pot consultar en les notes metodològiques

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'FMI, l'Eurostat i l'INE

Taula 4

Catalunya – Indicadors de quota de mercat del turisme internacional

2n trim. 2015 (dades brutes)

	Trimestre actual	Trimestre anterior	Mateix trimestre any anterior
Països del món	115,1	81,2	114,8
Països de la Unió Europea - 28	100,4	80,4	100,8
Principals destinacions			
Alemanya	104,3	67,8	107,3
Espanya	94,9	92,2	95,9
França	107,6	88,6	105,2
Itàlia	97,9	91,4	96,1
Regne Unit	100,0	84,1	106,8
Andalusia	82,6	79,7	84,9
Canàries	111,6	44,7	109,5
Comunitat Valenciana	95,9	77,1	95,8
Comunitat de Madrid	109,3	72,2	117,8
Illes Balears	84,3	472,1	82,5

Unitats: Base 2010=100

Notes: Un augment del valor dels indicadors denota guany de competitivitat

La relació de països integrants del món i de la Unió Europea-28 es pot consultar en les notes metodològiques

Font: Idescat i Departament d'Empresa i Ocupació, a partir de dades de l'OMT, l'FMI, l'Eurostat i l'INE

3. Metodologia

Els indicadors de posició competitiva del sector turístic estan inclosos com a actuació estadística en el Decret 165/2014, de 23 de desembre, del Programa anual d'actuació estadística 2015. Desenvolupen una activitat que es recull a la Llei 13/2010, de 21 de maig, del Pla estadístic de Catalunya 2011-2014, l'objectiu de la qual és l'elaboració d'uns indicadors de preus relatius i de quota de mercat del turisme internacional que tinguin en compte l'evolució del valor de l'oferta turística de Catalunya com a destinació amb relació als principals competidors de la resta de l'Estat i de l'estranger. La metodologia ha estat definida i desenvolupada per l'Idescat.

L'indicador de preus relatius del turisme internacional analitza el preu de la nostra oferta turística en comparació amb els preus de l'oferta de països competidors i com evoluciona. El seu objectiu és donar informació sobre un dels principals factors explicatius de la competitivitat. Es defineix com el producte de dos índexs, un associat específicament als preus turístics (component de preus) i un altre associat a la taxa de canvi de l'euro (component taxa de canvi).

L'índex del component preus és el quocient entre els preus turístics a Catalunya i una mitjana geomètrica ponderada dels preus turístics dels països inclosos en cadascun dels àmbits i mercats que es consideren. En gairebé la totalitat de la cistella de països els preus turístics s'aproximen mitjançant el grup 11è de la classificació COICOP (Hotels, cafès i restaurants) de l'IPC dels diversos països; en la resta de casos es pren l'índex general. El període de referència és la mitjana de l'any 2010. Les fonts de les dades són l'Eurostat, el Fons Monetari Internacional (FMI), l'INE i, en alguns casos, fonts locals.

L'indicador del component taxa de canvi és la mitjana geomètrica ponderada de les taxes de canvi al comptat de l'euro amb les monedes de cadascun dels països inclosos en els mercats que es consideren. Com en el cas anterior, el període de referència és la mitjana de l'any 2010. Les fonts de les dades són l'Eurostat, i l'FMI. Quan es compara Catalunya amb un territori competidor la moneda del qual és l'euro, l'indicador de preus relatius del turisme internacional es redueix a l'indicador del component preus, és a dir, a un indicador de preus relatius.

La ponderació de preus i monedes s'ha calculat usant els fluxos mitjans de turistes entre països els anys 2006 al 2008, una informació proporcionada per l'Organització Mundial del Turisme (OMT). El mètode de càlcul de les ponderacions consta de tres etapes: doble ponderació de les exportacions per tal de recollir l'efecte de tercers mercats, ponderació bilateral per a les importacions i, finalment, elaboració d'una ponderació sintètica per a cada país.

Ateses aquestes definicions, un augment de l'indicador de preus relatius del turisme internacional denota una pèrdua de competitivitat del sector turístic català en relació amb el dels països i mercats competidors. Es produeix un augment de l'indicador si l'euro s'aprecia globalment i/o els preus relatius augmenten més (disminueixen menys) a Catalunya que a la resta del món. Cal destacar que aquesta mesura de competitivitat no recull cap altre factor de competitivitat distint de l'evolució del preu, en particular aquells que modifiquen la qualitat de l'oferta turística.

L'indicador de quota de mercat del turisme internacional és un indicador de comportament de la competitivitat i de la seva evolució. Es defineix com la ràtio entre el nombre d'arribades de turistes estrangers (turisme receptor) que visiten el territori català i el nombre d'arribades de turistes estrangers que visiten el territori competidor, indexat respecte de l'any 2010.

L'indicador de quota de mercat del turisme internacional de Catalunya respecte dels territoris dels quals forma part (països del món, UE-28 i Espanya) ens informa de com evoluciona la quota de mercat catalana en turisme internacional dins d'aquests territoris. En la resta de casos, l'indicador de quota de mercat ens indica com està evolucionant, en termes relatius, l'arribada de turistes estrangers a Catalunya en relació amb l'evolució de les arribades en l'altre territori.

Inversament al que succeeix amb l'indicador de preus relatius, un augment de l'indicador de quota de mercat s'ha d'interpretar com una millora de competitivitat. I això es produeix en dos supòsits: en relació amb un territori concret, l'indicador augmenta si augmenta més la proporció de turistes estrangers que visiten Catalunya que la proporció que visiten el territori comparat, però també, si ens situem en un escenari de contracció del turisme internacional, si el descens de la proporció a Catalunya és inferior al descens en el territori comparat.

Es calcula l'indicador de quota de mercat del turisme internacional a partir de les fonts estadístiques oficials disponibles:

Per al càlcul de l'indicador de quota de mercat entre els països del món i Catalunya, l'Organització Mundial del Turisme (OMT) difon cada trimestre el Baròmetre del Turisme Mundial, que facilita el nombre d'arribades de turistes estrangers per a tots els països del món. Per a Catalunya, les dades s'obtenen a partir de l'Enquesta de moviments turístics en fronteres (Frontur) de l'Institut d'Estudis Turístics (IET).

Per al càlcul de l'indicador de quota de mercat entre els països de la Unió Europea (UE-28) i Catalunya, l'Eurostat proporciona el nombre de turistes estrangers registrats en els establiments hotelers de cada país membre. Per Catalunya, les dades s'obtenen a partir de l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE.

Per al càlcul de l'indicador de quota de mercat entre les comunitats autònomes i Catalunya, l'INE proporciona el nombre de turistes estrangers registrats en els establiments hotelers per a cada comunitat autònoma.

Tots dos indicadors s'ofereixen en termes bruts i de tendència. En aquest segon cas es calculen com una mitjana mòbil dels darrers quatre trimestres.

Els països inclosos en cadascun dels àmbits són els següents:

Països de la Unió Europea-28: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Holanda, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Suècia, Xipre i Croàcia.

Països del món: els anteriors més Àfrica del Sud, Albània, Andorra, Armènia, Austràlia, Azerbaidjan, Bòsnia i Hercegovina, Brasil, Canadà, Costa Rica, Croàcia, Cuba, Egipte, Estats Units, Filipines, Geòrgia, Hong Kong, Índia, Indonèsia, Islàndia, Israel, Japó, Kazakhstan, Kirguizistan, Liechtenstein, Macedònia (Antiga República Iugoslava de), Malàisia, Marroc, Montenegro, Mèxic, Noruega, Nova Zelanda, Puerto Rico, República de Corea, República Dominicana, Rússia, Sèrbia, Singapur, Suïssa, Tailàndia, Taiwan, Tunísia, Turquia, Ucraïna i la Xina.

Aquests indicadors tenen la consideració de [dades provisionals i estan elaborats amb la informació disponible a 11 de desembre de 2015](#). Si les fonts estadístiques utilitzades modifiquen les dades, els indicadors de preus relatius i de quota de mercat del turisme internacional s'actualitzen en conseqüència i es poden consultar al web d'Idescat (<http://www.idescat.cat/cat/economia/ecotur.html>) i a les [sèries estadístiques](#) publicades a l'Observatori d'Empresa i Ocupació.